

File name: Avsnitt 9 - Lokala säkerhetsnämnden.wav
Transcriber: ScriptMe.io
Operator: Magnus Degerman
Date of transcription: Mar 20 2024

[00:00:17:21 - 00:00:33:01]

Magnus: Hej och välkommen till dagens avsnitt av Bergrummet. Jag heter Magnus Degerman och jobbar som kommunikatör inom området. Med mig här i vår lilla studio har vi Anna.

[00:00:34:07 - 00:00:36:06]

Anna: Anna Bergsten, utredare i slutförvarsfrågor.

[00:00:37:07 - 00:00:49:14]

Magnus: Marie som brukar vara med. Hon är hemma och sjuk så hon får krya på sig. Men gäst idag är Lennart Owenius. Du ska få berätta lite om varför du är här.

[00:00:50:01 - 00:01:18:21]

Lennart Owenius: Ja, varför är jag här? Jag är inbjuden här och det är för att jag är bland annat ordförande i lokala säkerhetsnämnden som det finns ett intresse av att människor ska behöva mera veta vad det är för någonting. Det är någonting som har funnits sedan 1981 och det är länge sedan kärnkraften började. Men den har funnits sedan dess och det är en statlig inrättning.

[00:01:19:21 - 00:01:24:00]

Magnus: Vad är syftet med den nämnden? Vad ansvarar du för?

[00:01:24:16 - 00:01:32:19]

Lennart Owenius: Ja, syftet. Det finns ju flera syften för kommunens del, för det är ju det det handlar om. Kommunen utser ju då.

[00:01:34:23 - 00:01:41:04]

Lennart Owenius: Politiker som ska sitta i den här säkerhetsnämnden. Men det är regeringen och regeringskansliet som

[00:01:43:12 - 00:01:47:10]

Lennart Owenius: bemyndigar så att säga så att det är en myndighet att.

[00:01:49:02 - 00:01:58:14]

Lennart Owenius: Syftet är för att lekmän kan vi kalla oss för. Vi ska lära oss så mycket som möjligt så att vi kan ställa de rätta frågorna till industrin.

[00:02:00:00 - 00:02:07:23]

Lennart Owenius: Industrin har alltid varit kärnkraftverket i eller verken. Det är tre stycken. Men men i Forsmark.

[00:02:09:18 - 00:02:26:13]

Lennart Owenius: Och det är det som vi är bemyndigade att göra och då har vi vissa möten och sånt. Det kanske vi kan komma fram till om en stund, men det är det som är syftet att vi ska ha koll på. Ursäkta uttrycket koll, men det vi kan ha koll på.

[00:02:26:21 - 00:02:27:13]

Magnus: Insikt.

[00:02:27:17 - 00:03:16:14]

Lennart Owenius: Insikt. För att kunna bedöma om det är något som ska redovisas för allmänheten. Och då har vi rutiner för det också. Men det finns ju ett uppdrag som som vi har från regeringen och det är att följa säkerhets och strålskydd arbetet vid kärnkraftverket i Forsmark. Och sen är det att inhämta information om det kärntekniska säkerhets och strålskydd arbetet som utförs och planeras vid anläggningen. Det är alltså säkerhet vi håller på med för att ha koll på eller hålla oss underrättade om det funkar. Inhämta information om planering av beredskap mot kärnenergi olyckor vid anläggningarna.

[00:03:18:01 - 00:03:24:22]

Lennart Owenius: Och där kommer ett pluralis för att det har utökats lite grann. Förr var det bara.

[00:03:27:04 - 00:03:36:17]

Lennart Owenius: Själva kärnkraftverken, men nu har utökats. För det finns flera anläggningar med nuclear i Forsmark.

[00:03:38:05 - 00:03:53:12]

Lennart Owenius: Och ställa samman material för information om de kärntekniska säkerheten och strålskydd, arbetet och beredskapsplanering till allmänheten, myndigheter och institutioner på det lokala planet. Då var det bredare och bredare ju mer jag läste

[00:03:55:04 - 00:03:57:08]

Lennart Owenius: och det känns som vårt ansvar.

[00:03:58:04 - 00:04:02:15]

Anna: Och visst finns det flera lokala säkerhets nämnder. Den här, den ni är för.

[00:04:04:01 - 00:04:09:24]

Lennart Owenius: Det finns en lokal säkerhets nämnd i varje kommun som har en

kärnteknisk anläggning.

[00:04:11:05 - 00:04:22:01]

Lennart Owenius: Och som det är regeringen som beslutar vilka Vi har varit fem. Nu är vi bara tre. Barsebäck lade ner och den.

[00:04:24:08 - 00:04:26:17]

Lennart Owenius: Det ska vi se. Vem var det som försvann?

[00:04:26:23 - 00:04:28:08]

Anna: Nyköping? Nyköping?

[00:04:28:11 - 00:04:55:07]

Lennart Owenius: Just det, den är inte. De passar inte riktigt som kärnteknisk anläggning, men ändå bearbetar de saker där. Paketerar. Men den fick inte ha en lokal säkerhetsnivå utan det är Varberg, Oskarshamn och Östhammars kommun som fortfarande har kärnkraftverk som rullar och går. När det gäller Oskarshamn och Östhammar, då har vi också något som heter slutförvar.

[00:04:57:04 - 00:05:02:23]

Lennart Owenius: Och därför är det SKB inblandad i det hela också som är det bolag som ska sköta om det.

[00:05:04:20 - 00:05:06:13]

Lennart Owenius: Men vi är alltså tre idag.

[00:05:07:21 - 00:05:11:07]

Magnus: Vad ni gör rent praktiskt rent praktiskt?

[00:05:11:07 - 00:06:06:22]

Lennart Owenius: Ja, vi kallar till möten Eftersom det är en myndighet så kommer folk från från de olika institutionerna, så kan man kalla dem för det. Det är alltså FCA, Forsmarks Kraft Group Aktiebolag. De kommer med med deras informationschef för eller chef och tekniska chefer och så där för att presenterar. Så här går Forsmark idag. De här sakerna har hänt, de har vi åtgärdat si och så. Här har vi ett problem och så vidare. Allt vi ser i tidningen, det får vi reda. Jag som ordförande får reda på det innan eller samtidigt. De skickar tidningarna ut det snabbt om det är någonting som har med energi att göra idag. Men jag får också reda på det så jag kan svara. För det händer då att det är någon som ringer till mig också. Men.

[00:06:08:23 - 00:06:10:12]

Lennart Owenius: Hur var frågan?

[00:06:10:21 - 00:06:12:14]

Magnus: Vad gör ni praktiskt praktiskt?

[00:06:13:04 - 00:06:15:24]

Lennart Owenius: Vi kallar till möten med jämna mellanrum.

[00:06:17:03 - 00:07:38:16]

Lennart Owenius: 05:06 möten, Ungefär tre på våren och tre på hösten kan man säga. Då tar vi med fika. Vi tar med SKB Kärnbränslehantering Aktiebolaget. Och sen har vi länsstyrelsen de med. MSB är ju ansvariga för om det händer någonting. Därför är de också med. Sen har vi Strålsäkerhetsmyndigheten. De är ju experterna. När det gäller säkerheten, så de vill gärna vara med och lyssna på dem också. Och självklart hjälpa oss med att lyssna och förklara. De är också bra att ha med. De är tvungna att komma när vi kallar, för vi är ju en förlängd arm till regeringen. Det är en myndighet. Och sen har vi då, ska vi säga här Länsstyrelsen. De är bland annat för det här med alarmering och nu har det blivit radioapparater ute hos alla stugorna här i Östhammar som är inom ett visst område. Vi har ändrat områdena lite grann så de har blivit lite större så att det är flera radioapparater ute om det händer någonting. Det kanske många har märkt. Sen har vi även tagit med räddningstjänsten, alltså brandkår.

[00:07:40:11 - 00:07:51:18]

Lennart Owenius: Dem är jag också involverade i om det händer något. De har uppgifter som man inte ska nämna, men de har uppgifter då som som ingår i om det händer en olycka.

[00:07:53:04 - 00:07:58:14]

Lennart Owenius: Så det är det vi gör. Det mesta samlar in information den vägen.

[00:08:00:04 - 00:08:03:23]

Magnus: Så den här gruppen är för att alla ska ha samma information.

[00:08:05:20 - 00:08:06:20]

Magnus: Och vara uppdaterade.

[00:08:07:00 - 00:08:39:01]

Lennart Owenius: Ja, det är. Det är inte nog med det utan sen har vi då bildat något som heter KSO. Av de övriga kommunerna också då det betyder kärnkraft. Kommunernas samordnings organisation. För att vi tillsammans ska ha samma input från högre ort. Där träffas vi några gånger par tre gånger per år i kommunerna. Vi utbildar oss. Vi tar in föreläsare

[00:08:41:09 - 00:09:23:12]

Lennart Owenius: exempelvis. Nu har vi haft och vi tar in till exempel om nya kärnkraftsindustrin som kanske kan komma. Vi vill ju vara förberedda på det. Så då har de

berättat vad en SMR är. En liten mindre anläggning som man kan sätta upp på kortare tid. Ett kärnkraft och ett mindre kärnkraftverk och sådana där saker. Så det är en samordning och vi har. När vi startar varje mandatperiod så har vi en större utbildning flera dagar så att man får de nya. Man kan inte ha samma människor jämt, men några är kvar alltid. I den här nämnden.

[00:09:24:05 - 00:09:27:16]

Magnus: Skulle också nämna att vi har väl med någon grannkommun också.

[00:09:28:07 - 00:10:04:23]

Lennart Owenius: Ja, och det är ju då det här vidgade det här stora området som man kallar för indikering. Nej, det heter inte yttre beredning. Beredskaps zon, heter det. Den tangerar även Tierps kommun. Tierps kommun ingår i den. Det betyder att de ska också ha deltagare i lokala säkerhets nämnden och då är det så att vi är nio stycken idag i lokala säkerhets nämnden och det är tre stycken från Tierps kommun och det är sex stycken från Östhammars kommun och.

[00:10:04:23 - 00:10:05:19]

Magnus: Det är politiker.

[00:10:06:12 - 00:10:31:07]

Lennart Owenius: Ja, det är politiker. Vi försöker se att den är parlamentariskt så att det inte är ett parti som sitter på det där, utan det här har inte med politik att göra, tvärtom, Utan här har det med att vi vi är rädda om om att det ska fungera och inte blir något några sprida sig, rykten och så vidare. Utan vi ska vara de som försöker vara örat mot industrin.

[00:10:31:24 - 00:10:36:11]

Magnus: Och kopplingen ut mot medborgare tolkar jag det som. Ja.

[00:10:37:07 - 00:11:38:03]

Lennart Owenius: Vi har ju. På Östhammars hemsida har vi en informationssida. Där har vi en folder ligger också där. Mycket av det som jag har sagt nu och mycket, mycket mer står vad det handlar om. Och sen har vi öppna möten. Det är viktigt och det är väldigt få som kommer. Vi har en kommun som är van med kärnkraft, det har vi förstått. Att kärnkraften finns där den sköter sig. Men ändå så erbjuder vi att allmänheten får komma på våra möten för då kommer då Forsmarks Kraft Group Aktiebolag. SKB kommer Länsstyrelsen, SSM. De kommer och drar sina dragningar. Det finns inga hemligheter här. Då får allmänheten vara med och lyssna. Vi annonserar i något nytt och vad det nu heter uppe i Tierp vet jag inte. Det är väl något liknande tror jag. Men vi annonserar i alla fall så att man får komma. Men tyvärr så verkar det vara så att

[00:11:40:07 - 00:11:50:18]

Lennart Owenius: våra medborgare är väldigt trygga med det som är. Men jag vill ändå att det vore bra om man skulle komma på de här mötena för då får man en bättre insikt i vad det

handlar om egentligen.

[00:11:51:11 - 00:11:53:15]

Anna: Det finns möjlighet att ställa frågor till dem också.

[00:11:54:05 - 00:12:20:03]

Lennart Owenius: Ställa frågor direkt till industrin om man tycker. Vi hade nu ett öppet möte uppe i Tierp senast. Och eftersom det har blivit ett utvidgat sånt här beredskapsåren, då var vi lite nytt folk kanske som som undrar vad är det här för någonting? Så så mycket som som kom dit har vi inte haft förr. Så det var väldigt mycket fler människor än vad vi brukar få.

[00:12:20:07 - 00:12:29:21]

Magnus: Men det är bra att kunna erbjuda en plats att ställa frågor när det blir en så pass konkret grej som att de helt plötsligt får en radio hemskickad. Ja.

[00:12:30:06 - 00:12:30:22]

Lennart Owenius: Absolut.

[00:12:31:01 - 00:12:33:02]

Magnus: Fundera vad det betyder och vad det innebär.

[00:12:35:00 - 00:13:02:12]

Lennart Owenius: Länsstyrelsen har ju en rätt stor mängd radioapparater som skulle ut så det var Postnord hade problem med att hantera det där. Ja, ja, men det går faktiskt att beställa fler om man vill. Det finns ju de som bor i kommunen och så har de en stuga också någonstans i kommunen som är inom samma område. Då kan man beställa en extra apparat så man slipper bära med sig.

[00:13:02:22 - 00:13:05:00]

Magnus: Är det MSB eller länsstyrelsen?

[00:13:05:00 - 00:13:10:07]

Lennart Owenius: Länsstyrelsen? Ja, man går in på länsstyrelsens hemsida och så söker man på den här.

[00:13:12:04 - 00:13:12:22]

Lennart Owenius: Vad heter den då?

[00:13:14:19 - 00:13:15:08]

Lennart Owenius: Det finns

[00:13:17:06 - 00:13:21:23]

Lennart Owenius: en länk som som man går till den här.

[00:13:22:14 - 00:13:23:09]

Magnus: Ja, det går att.

[00:13:23:09 - 00:13:30:20]

Lennart Owenius: Hitta där det går att hitta. Där och då kan man beställa en liten blankett som man fyller i och skickar tillbaka bara digitalt.

[00:13:32:15 - 00:13:33:21]

Lennart Owenius: Vadå ringa också förresten?

[00:13:34:18 - 00:13:40:04]

Magnus: Vi håller på att jobba med slutförvaret. Frågorna hur?

[00:13:44:11 - 00:13:53:02]

Magnus: När de ärendena nu går över i drift slutförvaret för använt kärnbränsle. Så småningom kommer det gå över i drift. Vad innebär det för er?

[00:13:54:22 - 00:14:51:13]

Lennart Owenius: Jag kan inte se att det är någon skillnad idag än när det är drift. Jag tror att det blir samma. Vi kommer säkert att kräva att SKB kommer att presentera Hur går driften? Hur säkert är det? Hur fungerar det? Hur är det med med för driften? Det är ju inte bara att de lägger ner saker under jorden utan det kommer upp en massa andra saker som ska transporteras hit och dit är det säkert och så vidare. Det kommer en båt allt det. Den ville vi också lägga oss i lite grann, för det har ju med säkerheten runt Forsmark. Det är det som det handlar om. Det är som det stod i det här statliga uppdraget att det är det som det är, inte bara singularis Forsmarks grupp, utan det är med allt som har med det området att göra. Det kan ju bli mer saker i Forsmark om man nu lyssnar på på det örat.

[00:14:53:11 - 00:15:04:15]

Magnus: Så kan det bli. Vi får se. Ja, men då blir det motsvara motsvarande på samma sätt som som kraftverkets information från det.

[00:15:04:24 - 00:15:31:11]

Lennart Owenius: Det är ju regeringen som beslutar det i så fall, men jag skulle kunna tro det. I och för sig så finns det ju då regeringen kanske tycker att det ska vara något annat. Det kan ju inte vi utan vi bestämma, utan vi anser ju att det är det. Det har varit en liten enkät ute nu från från regeringen. Och vad gör ni och hur gör ni och vad tycker ni? Det har vi svarat på.

[00:15:32:14 - 00:15:33:22]

Anna: För att se över uppdraget.

[00:15:34:06 - 00:15:39:00]

Lennart Owenius: Eller ja, precis. Och det har varit.

[00:15:41:23 - 00:16:18:06]

Lennart Owenius: Bjöd vi in till en intervju. Helt enkelt att träffa även det gick på nätet då vi var tre stycken ifrån Statskontoret som fick ställa frågor till oss. Vi hade varit uppkopplade från de här tre kommunerna. Och de fick ställa frågor vi hade skickat in innan vad vi tyckte. Så jag tror att vi fick fram att det är ju inte bara att vi kontrollerar saker utan för det är ju inte riktiga experter på. Men vi tar reda på saker och vi är den som får industrierna att prata med varandra också. Det blir en mötesplats.

[00:16:21:05 - 00:16:35:18]

Lennart Owenius: De funderar ju på olika myndigheter nu om det inte är lite för mycket myndigheter i Sverige och då är vi en myndighet och då var vi med i samma veva. Men vi vet ju inte varför och vad som kommer hända framåt.

[00:16:37:08 - 00:16:47:21]

Magnus: Men det är väl bra att det finns ett forum för att diskutera saker som behandlar säkerheten på sådana här platser, oavsett hur man organiserar.

[00:16:47:24 - 00:17:27:17]

Lennart Owenius: Det är väl därför som det inte kommer så många till våra möten, för att man tycker att det är säkert. Om man tittar på den befolkning som finns här nu så är det ju många av dem som har alltid någon som de känner eller som jobbar i Forsmark och som de har koll på att det är tryggt och säkert. Acceptansen blir jättehög, men ändå så har vi ju en omsättning av människor i kommunen. Hade vi reda på igår. Lite statistik på det vi hade på kommunstyrelsen. Och det var ju då det var väldigt mycket in och utflyttning.

[00:17:30:06 - 00:17:36:02]

Lennart Owenius: Från 20 blir det då 13 till nu. Så är det över 10 000 Nytt

[00:17:38:04 - 00:17:50:19]

Lennart Owenius: människor alltså. Så det har flyttats ut många och flyttas in. Många har bytts ut ungefär 10 000. Det var ju nästan chockartat. Har ingen aning om vi är bara 22 000.

[00:17:51:24 - 00:17:52:10]

Magnus: En stor del.

[00:17:54:06 - 00:18:01:07]

Lennart Owenius: Det behövs mer information även till de nya. De flesta var unga, från 23

till 34 år.

[00:18:03:09 - 00:18:11:05]

Magnus: Men vi ska avrunda där och tacka så mycket för ditt inspel Lennart. Tack så mycket!

[00:18:11:23 - 00:18:13:01]

Lennart Owenius: Tack för att jag fick komma!

[00:18:13:22 - 00:19:03:12]

Magnus: Ni kan läsa mer på åtta mars om det här. Vi ska även pusha för att alla våra podcastavsnitt, både för bergrummet och för den andra podcasten som kommunen spelar in finns på plats. Snedstreck podcast. Plus att vi nu finns på Spotify så man kan söka på Östhammars kommun där. Men vi vill också framhäva slutförvar sidan där ni kan läsa mer om. Vad vi håller på med innan slutför frågorna och det är slutförvaret Forsmark. Det går också komma via Östhammars hemsida och hitta dit. Där kan ni läsa och titta på gamla öppna möten och allting om ni är intresserade av det. Kanske för alla de nyinflyttade?

[00:19:03:18 - 00:19:12:03]

Lennart Owenius: Ja, absolut. Det är ju så att lokala säkerhets nämnden är representerad i Slutförvaret gruppen. Ja.

[00:19:12:10 - 00:19:17:21]

Magnus: Precis så det. Det finns mycket att ta del av om man vill.

[00:19:19:00 - 00:19:22:24]

Magnus: Tack så mycket för att ni har lyssnat och vi hörs av igen.